

KARADENİZDE *gençlik* KATILIMI

SAMSUN | MAYIS, 2025

ÇALIŞTAY RAPORU “ORTA KARADENİZ”

TOKAT POLİTİKA BELGESİ

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

Gençlik Laboratuvarı Derneği

Sosyal Gençlik
Topluluğu Derneği

KARADENİZ'DE GENÇLİK KATILIMI

TOKAT POLİTİKA BELGESİ

Mayıs 2025

Gençlik Laboratuvarı Derneği
Sosyal Gençlik Topluluğu Derneği

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu rapor, Tokat ilinde gençlerin karşı karşıya kaldığı temel sorunları ortaya koymak ve bu sorunlara gençlerin gözünden çözüm önerileri geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Gençlik Laboratuvarı Derneği koordinasyonunda, Erasmus+ KA154 Gençlik Katılımı Programı desteğiyle yürütülen bu çalışma, gençlerin yerel düzeyde söz ve karar sahibi olabilecekleri katılımcı ve güçlendirici bir sürecin ürünüdür.

Tokat'tan gelen gençler, ulaşım yetersizliklerinden eğitime erişim sorunlarına, kültürel etkinlik eksikliklerinden toplumsal cinsiyet eşitsizliğine kadar birçok başlıkta deneyimlerini ve ihtiyaçlarını dile getirmiş; gerçekleştirilen atölye çalışmaları ile çözüm önerilerini birlikte üretmiştir. Bu rapor, gençlerin taleplerini ve vizyonunu temel alarak Tokat'ta gençlik dostu politikaların geliştirilmesine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Bu belge, Tokat'ta gençlerin geleceği üzerine birlikte düşünmek ve birlikte yol almak için atılmış stratejik bir adımdır. Yerel yönetimlerin, kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının gençlerin önerilerine kulak vermesi, daha adil, kapsayıcı ve katılımcı bir yerel yönetim anlayışının gelişmesini sağlayacaktır. Gençlik Laboratuvarı Derneği olarak, bu süreci yalnızca bir raporla sınırlı görmediğimizi; sürekli izleme, değerlendirme ve savunuculuk çalışmalarıyla bu önerilerin yaşama geçirilmesi için katkı sunmaya devam edeceğimizi önemle vurguluyoruz.

Bu sürece aktif olarak katılan, fikirleriyle katkı sunan tüm genç katılımcılara en içten teşekkürlerimizi sunarız. Aynı zamanda, bu çalışmanın ortaya çıkmasında özverili bir şekilde emek veren tüm ekip arkadaşlarımıza ve katkı sunan kurumlara gönülden teşekkür ederiz. **Tokat'ta gençlerin sesiyle şekillenen bu rapor, ortak bir geleceği birlikte kurma çağrısıdır.**

Gençlik Laboratuvarı Derneği

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
SİMGELER VE KISALTMALAR	iii
1. GİRİŞ	4
2. KONU BAŞLIKLARI	5
2.1. ULAŞIM	5
2.2. EĞİTİM	6
2.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL KATILIM	7
3. POLİTİKA ÖNERİLERİ	8
4. UYGULAMA STRATEJİLERİ	11
5. BEKLENEN ETKİLER	12
6. SONUÇ VE İZLEME ÖNERİLER	14

SİMGELER VE KISALTMALAR

OKA : Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
STK : Sivil Toplum Kuruluşu

1. GİRİŞ

Tokat ilinden gençlerin katılımıyla düzenlenen Orta Karadeniz Gençlik Çalıştayı'nda, gençlerin karşı karşıya olduğu başlıca sorunların ulaşım, eğitim ve sosyal-kültürel katılım alanlarında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Bu politika metni, söz konusu çalıştay çıktıları doğrultusunda hazırlanan kapsamlı bir belgedir ve Tokat Belediyesi ile bölgede görev yapan milletvekilleri gibi yerel karar alıcılara hitaben resmi bir dille kaleme alınmıştır. Metin, gençlerin yaşadığı temel sorunları sistematik biçimde analiz etmekte; mevcut durumun değerlendirmesini, bu sorunların nedenlerini ve bu sorunlardan etkilenen veya çözümde rol oynayabilecek grupları ortaya koymaktadır. Ayrıca ulaşım, eğitime ve kültürel yaşama kadar farklı alanlarda somut politika önerileri ve uygulanabilir çözüm adımları sunulmaktadır.

Genç nüfusun ilin toplam nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturduğu Tokat'ta, bu konuların çözümü aciliyet taşımaktadır. Aksi halde, kısıtlı yerel imkânlar nedeniyle gençlerin büyükşehirlere göç etme eğilimi artmaktadır; nitekim yapılan bir akademik çalışma, Tokat kırsalında yaşayan gençlerin neredeyse yarısının geleceğini başka illerde aramak istediğini ortaya koymuştur. Bu bağlamda hazırlanan rapor, Tokat ilinde gençlik alanındaki sorunlara bütüncül bir politika perspektifiyle yaklaşarak hem gençlerin refahını artırmayı hem de ilin sosyal ve ekonomik canlılığını desteklemeyi amaçlamaktadır.

2. KONU BAŞLIKLARI

Bu bölümde Karadenizde Gençlik Katılımı Projesi Orta Karadeniz Çalıştayında Tokat ili için gündeme alınan başlıklarım tamamı açıklanmaktadır.

2.1. ULAŞIM

Gençler, Tokat'ta toplu taşıma hizmetlerinin yüksek maliyeti ve sınırlı sefer sıklığı yüzünden günlük ulaşımında zorluk yaşamaktadır. Özellikle şehir içi minibüsleri kullanırken karşılaştıkları bu durum, gençlerin temel ulaşım sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ulaşım, Tokat'taki gençler için kritik bir sorun alanı olarak öne çıkmaktadır. Özellikle şehir içi toplu taşıma ücretlerinin yüksekliği, öğrenciler ve genç çalışanlar üzerinde ciddi bir mali yük oluşturmaktadır. Örneğin, Tokat ilinde aylık öğrenci abonman kartı ücreti 2024 yılı itibarıyla 1.020 TL gibi oldukça yüksek bir seviyeye çıkmıştır. Bu tutar, pek çok gencin aylık harçlığının önemli bir bölümünü oluşturmakta ve eğitim ile sosyal faaliyetlere ayrılacak bütçeyi kısıtlamaktadır. Öğrencilere uygulanan ulaşım indirim oranlarının sınırlı kalması ve toplu taşıma zamlarının enflasyon oranlarının üzerinde seyretmesi, sorunun derinleşmesine yol açmaktadır. Buna ek olarak, ulaşım hizmetlerinde gençlerin ihtiyaçlarını gözetmeyen uygulamalar da eleştiri konusudur. Örneğin Tokat'ta şehir içi otobüslerde kredi kartıyla ödeme imkânının kaldırılarak sadece nakit sisteme dönülmesi birçok genci mağdur etmiştir. Nakit taşımanın zorlaştığı günümüzde bu tür kararlar gençlerin toplu taşıma kullanımını daha da güçleştirerek tepkiye yol açmaktadır.

Toplu taşıma sefer sıklığı ve kapsamının yetersizliği de gençler açısından bir diğer önemli sorundur. Özellikle hafta sonları ve resmi tatillerde sefer sayılarının azaltılması, üniversite öğrencileri ile hafta sonu çalışan gençlerin ulaşımında ciddi aksamalar yaşamasına neden olmaktadır. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde okuyan 33 bini aşkın öğrencinin önemli bir bölümü şehir içi ulaşımına bağımlıdır. Hafta sonu veya akşam saatlerindeki sefer azlığı, bu gençlerin kampüse erişimini ve şehir içinde hareketliliğini kısıtlayarak eğitim faaliyetlerine ve sosyal yaşama katılımlarını olumsuz etkilemektedir. Özellikle kırsal ilçelerden il merkezine gelen öğrenciler, azalan seferler nedeniyle ya yolculuk planlarını kısıtlamakta ya da yüksek ücretli alternatif ulaşımara yönelmek zorunda kalmaktadır. Ulaşım alanındaki bu kısıtlar, gençlerin günlük yaşam kalitesini düşürmekte ve Tokat'ta yaşamayı cazip olmaktan uzaklaştırmaktadır.

2.2. EĞİTİM

Tokat ilinde gençlerin karşılaştığı bir diğer temel sorun, özellikle kırsal bölgelerde nitelikli eğitim imkanlarının kısıtlılığıdır. Nüfusun seyrek olduğu köy ve beldelerde okul sayısının az olması ve mevcut okulların donanım eksikleri, kırsalda yetişen gençlerin eğitimde dezavantaj yaşamasına yol açmaktadır. Birçok küçük yerleşimde lise düzeyinde okul bulunmaması nedeniyle öğrenciler taşınmalı eğitim sistemiyle uzak mesafelerdeki merkez okullara gitmek zorunda kalmaktadır. Bu durum, öğrencilerin çok erken saatlerde evden çıkıp uzun yolculuklar yapmasına ve yorgunluk nedeniyle derslere odaklanma sorunu yaşamasına sebep olmaktadır. Uzak bir okula her gün taşınarak okumak, gençlerin okula aidiyet duygusunu zayıflatmakta ve bazen ailelerin çocuklarını eğitimden tamamen çekmeyi düşünmelerine dahi yol açabilmektedir. Nitekim uzak okul yolunun yarattığı zorluklar nedeniyle bazı aileler çocuklarıyla birlikte köyden ilçe merkezine göç etme yoluna gitmektedir. Bu tablo, kırsal kesimdeki eğitim sorununun yalnızca bireysel bir mesele olmayıp demografik ve sosyal etkileri de olduğunu göstermektedir. Kaliteli eğitime erişimde yaşanan bu eşitsizlik, kırsalda yetişen gençlerin akademik başarı düzeylerini ve yükseköğrenime devam etme oranlarını olumsuz etkilemektedir.

Eğitim alanında tespit edilen bir diğer önemli sorun, ilçe merkezlerinde ve mahalle düzeyinde gençler için etüt ve kütüphane imkanlarının yetersizliğidir. Özellikle üniversiteye veya liselere giriş sınavlarına hazırlanan gençler için, okul dışında ders çalışabilecekleri sessiz ve güvenli ortamların eksikliği ciddi bir ihtiyaç olarak dile getirilmektedir. Tokat genelinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı toplam 14 halk kütüphanesi bulunmaktadır. Her ne kadar bu kütüphaneler halka açık hizmet verse de sayıca sınırlı olmaları ve çoğunlukla mesai saatleri ile sınırlı hizmet sunmaları, gençlerin akşam saatlerinde veya hafta sonlarında faydalanabileceği çalışma alanı bulmasını zorlaştırmaktadır. Birçok ilçede modern ve donanımlı etüt merkezlerinin olmaması, gençleri ya il merkezine gitmek zorunda bırakmakta ya da uygun olmayan koşullarda (kalabalık ev ortamı, kafe vb.) çalışmaya mecbur etmektedir. Bu durum, şehir merkezi ile taşra arasındaki eğitim fırsat eşitliği uçurumunu derinleştirmekte; kırsal kesimdeki başarılı öğrenciler dahi imkânları kısıtlı olduğu için potansiyellerini tam olarak gerçekleştirmekte güçlük çekmektedir. Sonuç olarak eğitim alanındaki bu eksikler, hem bireysel gelişimi engellemekte hem de uzun vadede ilin beşeri sermayesinin gelişimini sınırlamaktadır.

2.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL KATILIM

Tokat'ta gençlerin sosyal hayata aktif katılımını zorlaştıran başlıca sorunlardan biri, kültürel ve sosyal faaliyet alanlarının yetersizliğidir. Gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, sanatsal ve sportif etkinliklere katılabilecekleri mekanların birçoğu yerinde sınırlıdır. Örneğin Tokat ilinde toplam sinema salonu sayısı 16, tiyatro salonu sayısı ise sadece 2'dir. Bu düşük altyapı, kültürel etkinliklere erişimin ne denli kısıtlı olduğunu göstermektedir. Sinema, tiyatro, konser gibi etkinlikler çoğunlukla il merkezinde toplanmakta; özellikle ilçelerdeki gençler bu tür faaliyetlerden mahrum kalmaktadır. Benzer şekilde, gençlerin ilgisini çekebilecek bowling salonu, internet kafe, oyun alanı, spor parkı gibi sosyal eğlence ve buluşma mekanlarının sayısı da oldukça azdır. Bu altyapı eksikliği nedeniyle gençler, boş zamanlarında sosyalleşmek ve kendilerini geliştirmek için yeterli imkan bulamamaktadır. Her ne kadar Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik merkezleri Tokat genelinde 27.550'den fazla üyeye ulaşarak önemli bir boşluğu doldurmaya çalışsa da, bu merkezler dışında günlük yaşamda gençlerin vakit geçirebileceği mekanların sınırlı olması önemli bir eksiklik yaratmaktadır. Sonuç olarak, kısıtlı sosyal alanlar yüzünden bazı gençler internet ve sosyal medyaya aşırı yönelmekte, kimileri ise sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için büyük şehirlere gitmeyi tercih etmektedir.

Gençlerin örgütlenme ve karar süreçlerine katılımındaki eksiklikler de sosyal-kültürel alandaki bir diğer sorundur. Tokat'ta lise ve üniversite düzeyinde çeşitli öğrenci kulüpleri, gençlik STK'ları ve spor kulüpleri bulunmasına karşın, bu yapılar arasında koordinasyon ve iletişimin zayıf olduğu belirtilmektedir. Gençlik kulüpleri genellikle kendi okulları veya ilgi alanları çevresinde faaliyet göstermekte, ortak bir platformda buluşamadıkları için seslerini daha geniş ölçekte duyurmakta zorlanmaktadır. Bu durum, gençlerin ortak sorunlarına birlikte çözüm arama ve iyi örnekleri paylaşma fırsatını kısıtlamaktadır. Ayrıca yerel karar alma mekanizmalarında genç temsiliyetinin sınırlı olması, gençlerin ihtiyaç ve taleplerinin belediye veya il genel meclisi gibi platformlara yeterince yansımaması sonucunu doğurmaktadır. Örneğin, şehirde düzenlenen kültür-sanat etkinliklerinin planlanmasında veya mahalle düzeyindeki projelerde gençlerin görüşleri sistematik olarak alınmamaktadır. Bu iletişim eksikliği, gençlerin kendilerini yerel yönetimin bir parçası olarak görmemelerine ve zamanla kent aidiyetlerinin azalmasına yol açabilmektedir. Özetle, Tokat'ta gençlerin sosyal ve kültürel hayata katılımı önünde hem fiziki mekan eksikliği hem de örgütsel düzeyde katılım engelleri bulunmaktadır.

3. POLİTİKA ÖNERİLERİ

Yukarıda ortaya konulan sorunlar ışığında, Tokat ilinde gençlerin ulaşım, eğitim ve sosyal-kültürel alanlardaki durumunu iyileştirmeye yönelik politika önerileri aşağıda sunulmuştur:

Ulaşım alanında:

Ulaşım maliyetlerinin gençler için hafifletilmesi: Toplu taşıma ücret artışlarının yıllık enflasyon oranının altında tutulması ve mümkünse belirli dönemlerde fiyat indirimi yapılması. Öğrencilere yönelik aylık abonman ve indirimli kart uygulamalarının yaygınlaştırılarak uygun fiyatlı hale getirilmesi (örneğin abonman ücretlerinin merkezi yönetim ve belediye iş birliğiyle sübvansede edilmesi).

Sefer sıklığı ve kapsamının artırılması: Özellikle hafta sonu ve tatil günlerindeki sefer sayılarının azaltılmaması; üniversite kampüsü, yurtlar ve sanayi bölgeleri gibi genç nüfusun yoğun olduğu güzergâhlarda gece geç saatler de dahil olmak üzere düzenli otobüs seferleri planlanması. Ulaşım talebi yüksek saat ve hatlarda ek seferler konularak gençlerin işe, okula ve sosyal faaliyetlere zamanında ulaşabilmeleri sağlanmalıdır.

Genç dostu ulaşım uygulamalarının hayata geçirilmesi: Toplu taşımada dijital ödeme ve mobil uygulama imkanlarının geliştirilmesi (örneğin, kredi kartı/banka kartı ile ödeme sisteminin yeniden uygulanması veya öğrenci kimlik kartlarıyla entegre elektronik bilet sistemine geçilmesi). Durak ve güzergâh bilgilerinin mobil platformlarda gerçek zamanlı sunulmasıyla gençlerin otobüs saatlerini kolayca takip edebilmesi sağlanmalıdır.

Katılımcı ulaşım yönetimi: Ulaşım planlamasında gençlerin söz sahibi olabileceği mekanizmalar kurulmalıdır. Örneğin, belediye ve halk otobüsü kooperatifleri bünyesinde Gençlik Temsilcilerinin de bulunduğu bir Ulaşım Koordinasyon Kurulu oluşturulabilir. Bu kurul, sefer planlaması, fiyatlandırma ve yeni güzergâh önerileri gibi konularda gençlerin görüşlerini alarak kararlara yansıtmalıdır.

Eğitim alanında:

Kırsal eğitim imkanlarının iyileştirilmesi: Nüfusu az olan kırsal bölgelerde dahi gençlerin nitelikli eğitime erişimini sağlamak amacıyla taşınmalı eğitime alternatif çözümler üretilmelidir. Öğrenci sayısının yeterli olduğu köylerde kapatılmış okulların yeniden açılması veya birleştirilmiş sınıf modeliyle eğitim verilmesi değerlendirilmelidir. Öğretmen

atamalarında kırsal bölgeler için teşvikler uygulanmalı (ilave ücret, lojman, hizmet puanı vb.) ve bu bölgelere nitelikli öğretmenlerin gönüllü olarak gelmesi sağlanmalıdır.

Ücretsiz etüt merkezleri ve kütüphaneler: Her ilçede gençlerin okul dışı zamanlarında güvenle ders çalışabilecekleri etüt merkezleri kurulmalıdır. Bu merkezler, internet erişimi, kaynak kitaplar ve rehberlik hizmetleri ile donatılarak özellikle sınavlara hazırlanan öğrencilere destek verecektir. Mevcut gençlik merkezlerinin bünyesinde kütüphane ve sessiz çalışma salonları oluşturulmalı; bu mekanlar hafta içi akşamları ve hafta sonları da açık tutularak gençlerin sürekli erişimine sunulmalıdır.

Sivil toplum ve gönüllülerle iş birliği: Eğitimde fırsat eşitliğini geliştirmek için sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin topluluklarıyla iş birliği yapılarak mahalle düzeyinde ücretsiz kurslar, etüt programları ve özel ders imkanları sağlanabilir. Örneğin, gönüllü öğretmenler veya başarılı üniversite öğrencileri ile eşleştirilecek “mahalle ders çalışma grupları” desteklenmelidir. Bu tür programlar, özellikle dezavantajlı mahalle ve köylerdeki gençlerin ek destek alarak akranlarıyla rekabet edebilmesine katkı sağlayacaktır.

Eğitim altyapı yatırımları: Tokat ilinin eğitim altyapısı planlanırken, kırsal bölgelerdeki okul binalarının yenilenmesi ve donanım eksiklerinin giderilmesine öncelik verilmelidir. Taşımalı eğitim kapsamındaki öğrenciler için güvenli servis hizmeti, beslenme ve etüt desteği gibi tamamlayıcı hizmetler güçlendirilmelidir. İl genelinde Milli Eğitim Müdürlüğü ile belediyelerin iş birliği içinde “Eğitimde Eşitlik” programları başlatarak her öğrencinin ihtiyaç duyduğu kaynaklara erişiminin sağlanması hedeflenmelidir.

Sosyal ve kültürel katılım alanında:

Kültür ve gençlik merkezlerinin yaygınlaştırılması: İl merkezi ve büyük ilçelerde, gençlerin kültürel ve sosyal faaliyetlere katılabileceği çok amaçlı gençlik ve kültür merkezleri kurulmalıdır. Bu merkezlerde kütüphane, çalışma alanları, müzik ve resim atölyeleri, teknoloji laboratuvarları, çok amaçlı salonlar gibi imkanlar bir arada sunularak gençlerin boş zamanlarını verimli geçirebilecekleri ortamlar yaratılacaktır. Mevcut kültür merkezlerinin sayısı artırılmalı; her ilçede en az bir tane gençlik merkezi veya kültür evi bulunması hedeflenmelidir.

Spor ve etkinlik altyapısının geliştirilmesi: Gençlerin fiziksel aktivite ve sosyal etkinliklere katılımını kolaylaştırmak için açık ve kapalı spor tesisleri yaygınlaştırılmalıdır. Mahalle aralarında küçük ölçekli basketbol, futbol sahaları ve spor aletleri parkları kurulması desteklenmelidir. Ayrıca açık hava etkinlik alanları (örn. amfi tiyatro, konser alanı)

oluşturularak yaz aylarında konser, film gösterimi, gençlik festivali gibi etkinliklerin düzenli hale getirilmesi sağlanmalıdır. Bu tür faaliyetler, gençlerin kendi illerinde sosyalleşme ihtiyacını karşılayacak ve kültürel yaşantıyı canlandıracaktır.

Gençlerin karar sürecine dahil edilmesi: Yerel yönetimler, kültür-sanat planlamasında gençlerin söz sahibi olmasını güvence altına almalıdır. Örneğin, belediye bünyesinde bir Gençlik Meclisi veya Danışma Kurulu oluşturularak gençlerin şehirde görmek istedikleri etkinlik ve projeler hakkında doğrudan öneri sunabilecekleri bir yapı kurulabilir. Bu sayede yıllık kültür-sanat ve spor etkinlik takvimi hazırlanırken gençlerin talepleri dikkate alınacak, etkinliklere katılım ve ilgi artacaktır.

Gençlik STK'ları ve kulüpler arası iş birliği: İldeki üniversite toplulukları, lise kulüpleri ve gençlik dernekleri arasında iletişimi artırmak üzere bir ortak gençlik platformu oluşturulmalıdır. Bu platform altında düzenli aralıklarla toplantılar, çalıştaylar yapılarak farklı grupların birbirini tanıması ve ortak projeler geliştirmesi teşvik edilmelidir. Ayrıca, çeşitli kulüp ve derneklerin birlikte etkinlik düzenlemesi için ortak proje çağrıları ve küçük hibe programları uygulanabilir. Bu tür iş birlikleri, gençler arasında kolektif bilinç ve dayanışmayı güçlendirecek, aynı zamanda projelerin etki alanını genişletecektir.

Gençlik odaklı bütçeleme: Tokat Belediyesi başta olmak üzere yerel yönetimlerin bütçelerinde gençlere yönelik faaliyet ve yatırımlara ayrılan pay artırılmalıdır. Kültür, sanat, spor ve eğitim destek programları için özel ödenekler tanımlanarak bu alanlardaki projelerin finansmanı güvence altına alınmalıdır. Örneğin, her yıl gençlik projelerine destek olmak üzere bir “Gençlik Fonu” oluşturulabilir. Bu fon aracılığıyla başarılı bulunan genç girişimleri, startup'ları, sosyal sorumluluk projelerini veya kültürel/sanatsal faaliyetleri finanse etmek mümkün olacaktır.

4. UYGULAMA STRATEJİLERİ

Belirtilen politika önerilerinin hayata geçirilmesi için kapsamlı ve iş birliğine dayalı bir uygulama stratejisi gerekmektedir. Aşağıda, bu politikaların uygulanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla izlenebilecek stratejik adımlar sıralanmıştır:

Gençlerin kararlara katılımının kurumsallaşması: Tokat Belediyesi bünyesinde doğrudan gençleri temsil edecek bir Gençlik Danışma Kurulu oluşturulmalıdır. Bu kurul, belirli aralıklarla toplanarak gençlerin ulaşım, eğitim, kültür gibi konulardaki talep ve önerilerini belediye başkanı ve ilgili birimlere iletmeli, alınan kararlar hakkında geri bildirim almalıdır. Böylece gençlerin karar alma mekanizmalarına düzenli katılımı sağlanarak önerilerin uygulamaya geçmesi hızlanacaktır.

Farkındalık artırma ve savunuculuk: Gençlik politikalarının toplumda destek bulması ve ilgili kurumların harekete geçirilmesi için kapsamlı bir farkındalık kampanyası yürütülmelidir. Sosyal medyada bilinçlendirme çalışmaları, başarılı gençlerin hikâyelerinin yerel basında paylaşılması, kamu spotları hazırlanması gibi yöntemlerle gençlik sorunları hakkında kamuoyu duyarlılığı artırılabilir. Bu sayede, önerilen politikaların uygulanması için toplumsal bir talep ve destek ortamı yaratılacaktır.

Yerel yönetimde katılımcı uygulamalar: Gençlerin yerel yönetim süreçlerine doğrudan dahil olabilmesi için yenilikçi uygulamalar hayata geçirilmelidir. Örneğin, belediye meclisi toplantılarında belirli aralıklarla genç temsilcilere söz hakkı tanınması veya gençlerin hazırladığı önerilerin meclis gündemine alınması sağlanabilir. Mahalle düzeyinde gençlik komisyonları kurulup bunların muhtar ve belediye arasındaki iletişime katkı sunması teşvik edilmelidir. Bu tür katılımcı uygulamalar, gençlerin kendi kentlerine dair sorumluluk almasını ve çözüm süreçlerinin parçası olmasını sağlayacaktır.

Gençlik kuruluşlarının güç birliği yapması: Tokat'ta faaliyet gösteren tüm gençlik STK'ları, öğrenci kulüpleri ve inisiyatifler ortak hedefler etrafında bir araya gelmelidir. Bu amaçla, sivil toplum öncülüğünde "Tokat Gençlik Manifestosu" hazırlanması ve yayımlanması önerilir. Manifesto, gençlerin ulaşım, eğitim, istihdam, kültür gibi alanlarda en öncelikli beklentilerini ve çözüm önerilerini tek bir ses halinde ortaya koyacaktır. Ardından, bu manifestoyu destekleyen imza kampanyaları, forumlar ve çalıştaylar düzenlenerek yerel yöneticilere gençlerin ortak talepleri iletilmelidir. Gençlik kuruluşlarının birlikte hareket etmesi, karar alıcılar nezdinde taleplerin görünürlüğünü ve ciddiyetini artıracaktır.

Kaynak yaratma ve paydaş iş birliği: Önerilen politikaların uygulanabilmesi için gerekli mali ve teknik kaynakların sağlanması noktasında merkezi ve yerel paydaşlar birlikte çalışmalıdır. Tokat Belediyesi ve İl Özel İdaresi, yıllık bütçelerinde gençlik odaklı projelere pay ayırırken; Gençlik ve Spor Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı gibi merkezi kurumlardan proje bazlı destekler alınmalıdır. Ayrıca Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) ve Avrupa Birliği fonları gibi dış kaynaklara proje teklifleri sunularak finansman sağlanması değerlendirilmelidir. Uygulama sürecinde Tokat Valiliği, belediyeler, üniversite, özel sektör ve STK'lar arasında bir koordinasyon kurulu oluşturularak iş bölümü yapılmalı ve her bir paydaşın sorumluluğu netleştirilmelidir. Belirlenen eylemlerin kısa, orta ve uzun vadeli olarak takvime bağlanması ve her aşama için sorumlu kurumların belirlenmesi, stratejinin etkinliğini artıracaktır.

5. BEKLENEN ETKİLER

Önerilen politika ve önlemlerin hayata geçirilmesiyle birlikte Tokat ilinde gençlik alanında şu olumlu etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir:

Gençlerin aidiyet ve memnuniyet duygusunda artış: Gençler, kendilerine değer verilen ve seslerini duyurabildikleri bir ortam oluştuğunu gördükçe Tokat'ta kalma ve yaşama isteği güçlenecektir. Ulaşım, eğitim ve sosyal faaliyet imkanlarındaki iyileşmeler sayesinde günlük yaşam kalitesi yükselen gençler, yaşadıkları kente daha güçlü bir bağ hissedeceklerdir. Bu da genç nüfusun büyük şehirlere göç etme eğilimini azaltacak, beyin göçünün önüne geçilecektir

Eğitimde fırsat eşitliği ve başarı oranlarında iyileşme: Kırsal ve kentsel bölgeler arasındaki eğitim imkanları dengelendiğinde, akademik başarı ve yükseköğretime devam oranlarında artış beklenmektedir. Dezavantajlı bölgelerde etüt imkanlarının sağlanması ve nitelikli öğretmenlerin görev yapması, sınavlarda başarılı olan öğrenci sayısını artıracaktır. Uzun vadede daha donanımlı ve eğitilmiş bir genç nüfus, Tokat'ın beşeri sermayesini güçlendirerek ilin genel kalkınmasına katkı yapacaktır.

İstihdam ve ekonomik canlılık: Gençlere yönelik altyapı ve projelerin artması, beraberinde yeni istihdam olanakları getirecektir. Örneğin, açılacak kültür merkezleri ve spor tesislerinde teknik ve idari personel ihtiyacı olacaktır. Ayrıca gençlerin girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesinin desteklenmesi, yerel ekonomide start-up'ların, sosyal girişimlerin filizlenmesini teşvik edecektir. Böylece genç işsizliği azalırken, üretken ve girişken genç nüfus sayesinde Tokat ekonomisi canlanacaktır.

Kapsayıcı ve katılımcı bir toplum yapısı: Gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımı, yerel demokrasi kültürünü güçlendirecektir. Gençlik danışma kurulları ve meclisler aracılığıyla gençlerin görüşlerinin yönetime yansması, yalnızca gençler için değil toplumun tüm kesimleri için daha şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim sağlayacaktır. Kuşaklar arası diyalog ve anlayış geliştirerek, gençlerin enerjisi ile deneyimli kesimlerin birikimini buluşturan kapsayıcı bir toplum yapısı oluşacaktır. Bu da sosyal uyumu pekiştirip olası çatışma ve anlaşmazlıkları azaltacaktır.

İlin genel sosyal ve kültürel dinamizmine katkı: Gençlik odaklı politikaların hayata geçmesi, Tokat'ın genel çekim gücünü de artıracaktır. İyileşen ulaşım hizmetleri, zenginleşen kültürel etkinlikler ve artan eğitim kalitesi yalnızca gençleri değil, tüm bölge halkını olumlu etkileyecektir. Kültürel ve sportif etkinliklerin çoğalması, çevre illerden de katılımcı çekerek Tokat'ın bölgesel bir cazibe merkezi haline gelmesine katkıda bulunabilir. Sonuç olarak, gençlerin potansiyelinin açığa çıkması ile Tokat'ın sosyal, ekonomik ve kültürel hayatında belirgin bir canlanma beklenmektedir.

6. SONUÇ VE İZLEME ÖNERİLER

Tokat ilinde gençlik alanında tespit edilen ulaşım, eğitim, sosyal ve kültürel sorunlar ile bunlara yönelik politika önerileri bu raporda ayrıntılı şekilde sunulmuştur. Yapılan analizler göstermektedir ki, gençlerin ihtiyaçlarına uygun bir şehir ve toplum düzeni oluşturmak yalnızca gençlerin refahını artırmakla kalmayacak, aynı zamanda ilin sürdürülebilir kalkınmasına da büyük katkı sağlayacaktır. Gençlerin memnuniyet düzeyi yüksek, nitelikli ve aktif vatandaşlar olarak Tokat'ta varlık göstermeleri, kentin geleceğine yapılacak en önemli yatırımdır. Bu nedenle raporda önerilen politikaların hayata geçirilmesi, güçlü bir siyasi irade ve paydaşlar arası iş birliği gerektirmektedir.

İzleme ve değerlendirme önerileri: Önerilen politikaların uygulama aşamasında başarıya ulaşması için etkili bir izleme ve değerlendirme süreci kurulması elzemdir. Bu kapsamda:

Gençlik politikalarının uygulanmasını takip etmek üzere, ilgili kamu kurumları (belediye, valilik, il milli eğitim müdürlüğü vb.) temsilcileri ile genç temsilcilerin dahil olduğu bir İzleme Kurulu oluşturulmalıdır. Bu kurul, eylem planında öngörülen adımların takvimine uygun ilerleyip ilerlemediğini düzenli olarak kontrol etmelidir.

Somut başarı göstergeleri tanımlanmalı ve izlenmelidir. Örneğin, toplu taşımada öğrenci kullanım oranları, belirli periyotlarda gençlerin memnuniyet anketleri, açılan yeni kütüphane veya etüt merkezi sayısı, kültürel etkinliklere katılan genç sayısı, genç işsizlik oranı gibi göstergeler düzenli aralıklarla ölçülmelidir. Bu veriler, politika uygulamalarının etkinliğini değerlendirmede temel olacaktır.

Yıllık ilerleme raporları hazırlanarak kamuoyu ile paylaşılmalıdır. Her yıl sonunda Gençlik İzleme Kurulu tarafından hazırlanacak raporda, o yıl için hedeflenen eylemlerin hangilerinin gerçekleştirildiği, hangilerinde gecikme yaşandığı şeffaf bir biçimde ortaya konulmalıdır. Rapor, varsa karşılaşılan engelleri ve bunlara karşı alınacak önlemleri de içermelidir. Böylece hesap verebilirlik sağlanacak ve gerekli durumlarda stratejiler güncellenebilecektir.

Gençlerden ve sivil toplumdan geribildirim almak için düzenli istişare toplantıları, çalıştaylar veya çevrimiçi platformlar kullanılmalıdır. Örneğin, yılda birkaç kez gençlik STK'ları, okul temsilcileri ve bireysel genç katılımcıların yer alacağı değerlendirme toplantıları düzenlenebilir. Bu toplantılarda politika uygulamalarının sahadaki etkisi

tartışılarak yeni öneriler geliştirilebilir; gençlerin memnuniyet ve beklentileri doğrudan alınabilir.

Elde edilen ilerlemelerin sürdürülebilir olması için kurumlar arası iş birliği mekanizmaları kalıcı hale getirilmelidir. Gençlik politikası uygulamaları, belirli bir proje süresiyle sınırlı kalmamalı; aksine, yerel yönetimin sürekli bir çalışma prensibi olarak benimsenmelidir. Bu doğrultuda, ilgili tüm kurumlar arasında protokollerle desteklenen kalıcı koordinasyon yapıları kurulmalı ve gençlik politikalarının sürekliliği güvence altına alınmalıdır.

Sonuç olarak, Tokat ilinde gençlerin karşı karşıya olduğu temel sorunların çözümü için hazırlanan bu politika metni, karar alıcılar açısından yol gösterici bir çerçeve sunmaktadır. Önerilerin kararlılıkla uygulanması ve sürekli izleme ile desteklenmesi halinde, Tokat'ta gençlerin yaşam kalitesinin belirgin biçimde artacağı öngörülmektedir. Bu da ilin sosyal dokusunu güçlendirerek, gelecekte daha müreffeh ve dinamik bir Tokat için sağlam bir zemin oluşturacaktır.

KARADENİZDE *genclik* KATILIMI

